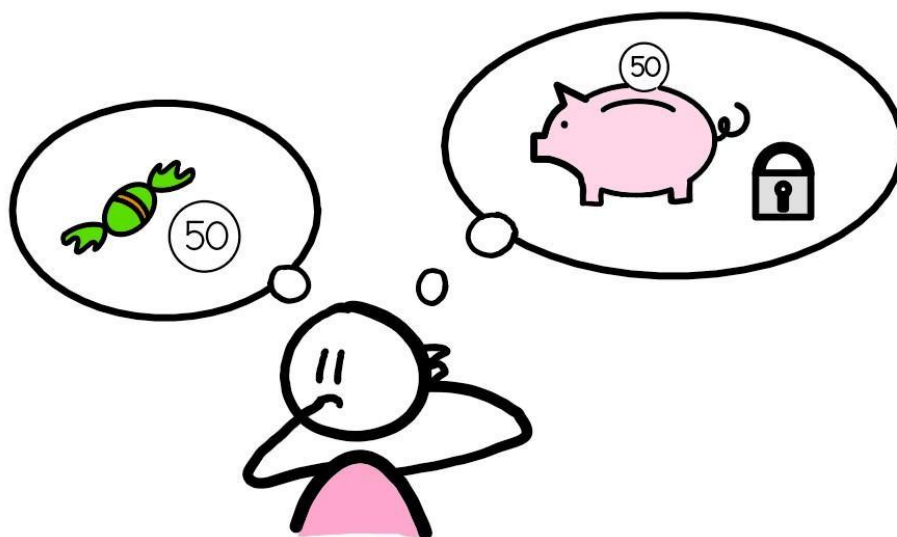

Werken voor pensioengeld

- Doelgroep:** Groep 3, 4 en 5 basisschool.
- Instructie:** Voor de leerkracht.
- Bijlage bij:** PowerPointpresentatie 'Werken voor pensioengeld'.
Gemaakt voor het digitale schoolbord.
- Duur:** 20 minuten (met optionele slides 30 minuten)
- Leerdoelen:** Begrijpen wat pensioen is en waarom (aanvullend) pensioen belangrijk is. Veel mensen geven liever nu hun geld uit dan dat ze sparen voor pensioen. Daarom kan je niet zomaar aan je pensioen komen.
- Evaluatie:** Na afloop van de (gast)les horen we graag je ervaring met het lesmateriaal. Op blz. 11 van deze handleiding vind je een link naar het evaluatieformulier.

Tekst & opmaak: Monique van der Poel – 2022 ©
Illustraties: Noor Holst – 2022 ©

Werken voor geld

➤ *Bij slide 1*

Hoe komen jouw ouders aan geld voor eten, een tv en het huis?

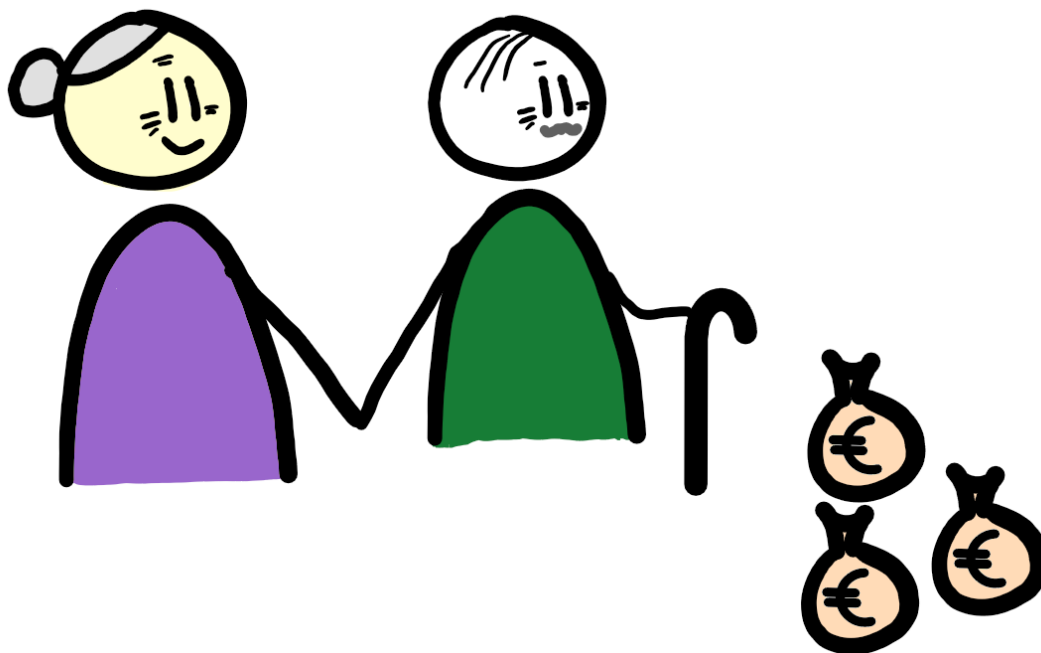

Laat de leerlingen eerst zelf met antwoorden komen. Sommigen zullen zeggen: “door te werken”, of “ze krijgen het van de bank”, “uit een spaarpot” of “uit de geldautomaat”. Belangrijk is dat ze begrijpen dat de meeste ouders moeten werken om het huis te kunnen betalen, boodschappen te doen en om op vakantie te kunnen gaan.

Sparen voor later

➤ *Bij slide 2*

Als jullie opa's en oma's niet meer werken, hoe komen zij dan aan geld voor eten, een tv en het huis?

Laat ook hier de leerlingen zelf het antwoord bedenken. Veel opa's en oma's zullen al met pensioen zijn, maar er zijn er ook die nog (een beetje) werken.

Belangrijk is dat de leerlingen begrijpen dat de meeste opa's en oma's alleen kunnen stoppen met werken als ze genoeg pensioengeld hebben. Dat pensioengeld moet gespaard worden en dat doe je als je werkt. Je werkt gemiddeld 40 jaar voor 20 jaar pensioen.

Opa's en oma's krijgen al het pensioengeld niet in 1 keer, want dan zouden ze het misschien te snel opmaken. Iedere maand krijgen zij een beetje pensioengeld op hun bankrekening, voor de rest van hun leven.

Sommige leerlingen weten al dat opa's en oma's (ook) pensioen van de overheid krijgen, de AOW. Voor leerlingen in groep 5 is er optioneel een extra PowerPoint slide over AOW (zie toelichting bij slide 8, op p. 8). Die extra slide kan je toevoegen na slide 2.

Sparen voor later

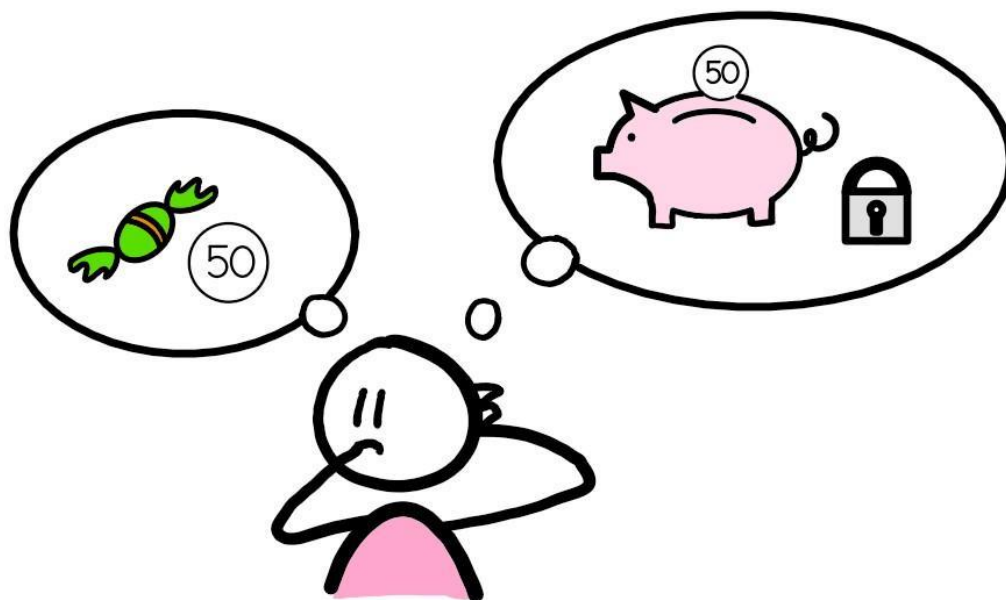
➤ *Bij slide 3*

Stel jullie krijgen 50 cent. Koop je dan nu bij mij 1 snoepje, of ... stop je die 50 cent in een spaarpot en koop je over 40 jaar 10 snoepjes?

Doe alsof je een zak met ieders lievelingssnoep bij je hebt. Vraag eerst aan de leerlingen of ze hun hand op willen steken als ze nu 1 snoepje willen krijgen. Vraag daarna welke leerlingen liever 40 jaar wachten en dan 10 snoepjes krijgen. Waarschijnlijk steken de meeste leerlingen hun hand op bij nu 1 snoepje krijgen.

Vertel dat dit heel normaal is. Deze vraag gaat om geld sparen voor later. Sparen is voor iedereen lastig. Ook voor je ouders. Daarom heb je voor je pensioen eigenlijk een grote spaarpot nodig, waar je niet zomaar geld uit kan halen.

Het is belangrijk voor het begrip om deze vraag zo simpel mogelijk te houden. Mochten er leerlingen zijn die zich afvragen waarom het geld meer waard wordt in de spaarpot, zeg dan dat je dit zo gaat uitleggen (slide 4).

Pensioengeld achter slot en grendel

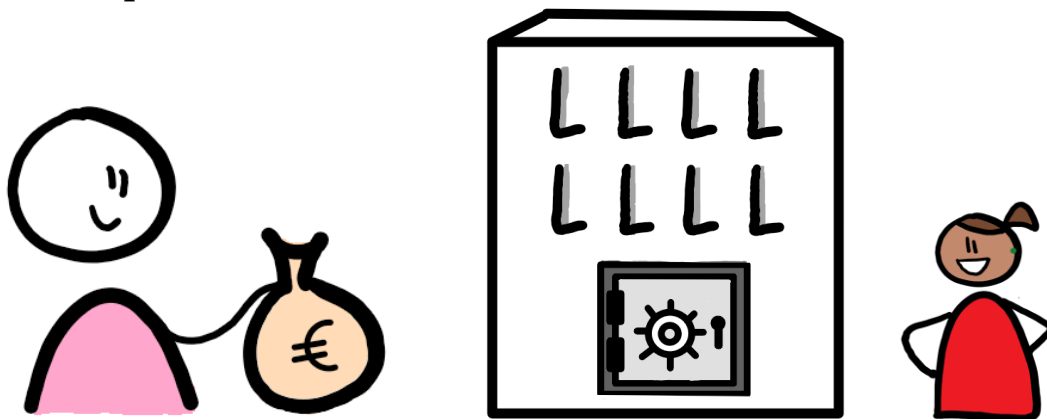
➤ *Bij slide 4*

Als je werkt spaar je geld voor als je oud bent. Dat heet pensioen weten we nu. Sparen is lastig. Het pensioengeld van je ouders zit daarom achter slot en grendel. Bijvoorbeeld bij een pensioenfonds. Het pensioenfonds zorgt ervoor dat je pensioengeld steeds meer waard wordt.

Als je ouders voor een baas werken, betaalt de baas meestal mee aan het pensioen van je ouders. Dat spaart sneller. Als je ouders later genoeg pensioengeld hebben, kunnen ze stoppen met werken.

Van belang is dat de leerlingen begrijpen dat het menselijk is om liever nu iets leuks te kopen, dan te sparen voor pensioen waarop je lang moet wachten. Dat geldt niet alleen voor de leerlingen die nu met hun 50 cent 2 snoepjes willen kopen. Dat geldt ook voor hun ouders, die bijvoorbeeld liever nu op vakantie gaan, dan 25 jaar op pensioengeld moeten wachten.

Ook is belangrijk dat de leerlingen begrijpen dat het belangrijk is dat hun ouders pensioen opbouwen via de baas. Het spaart sneller als de baas mee betaalt voor het pensioen.

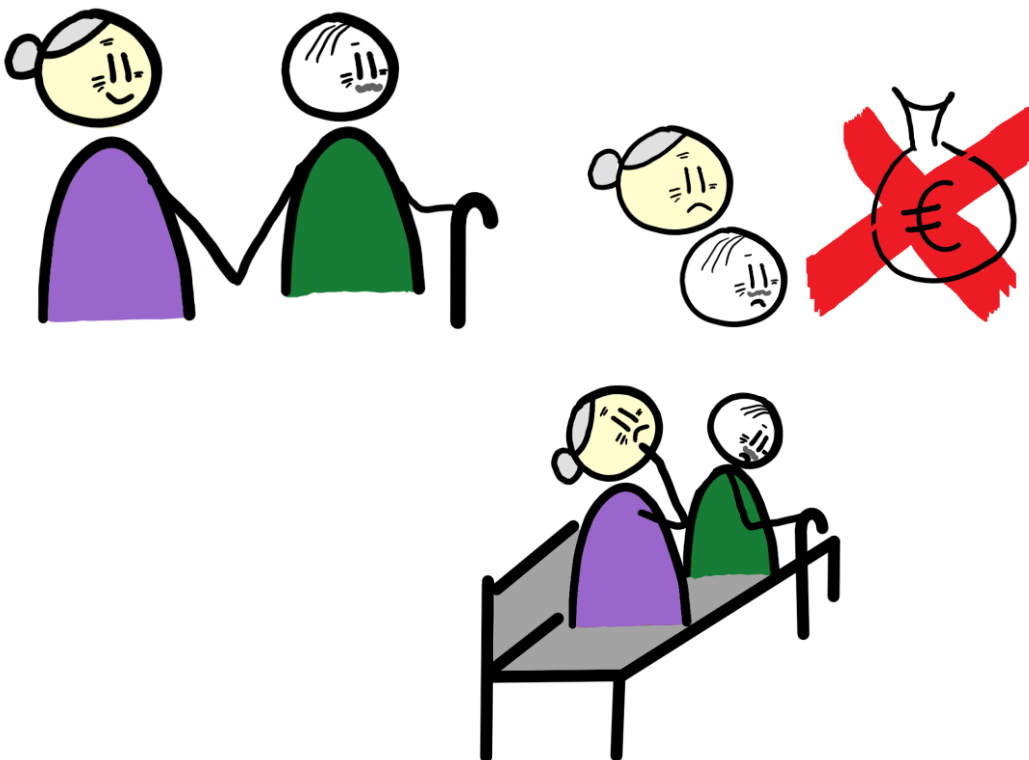

Sparen voor later

➤ *Bij slide 5*

Hebben jouw opa en oma denk je genoeg pensioengeld voor eten en leuke dingen?

Doel van deze vraag is dat leerlingen nadenken of hun opa's en oma's genoeg pensioengeld hebben en dat ze begrijpen dat dat belangrijk is. Leerlingen kunnen hier thuis met hun ouders en opa's en oma's over in gesprek.

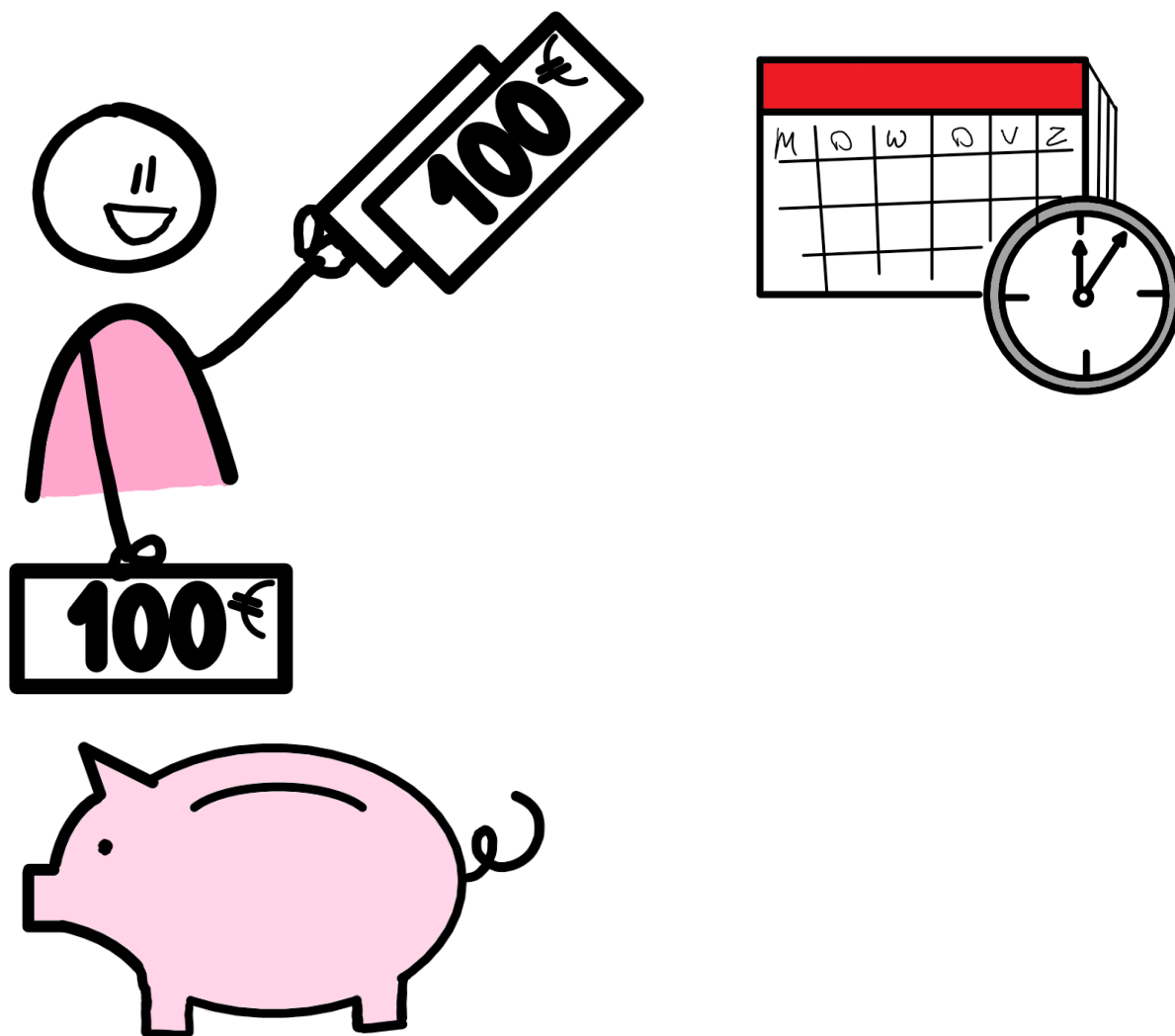

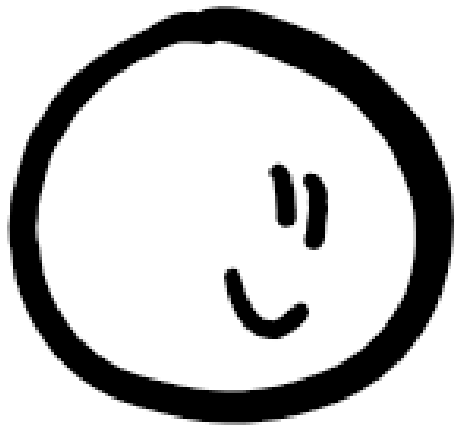
Werken voor pensioengeld

➤ *Bij slide 6*

Met je pensioen moet je vroeg beginnen. Iedere maand een beetje sparen, als je gaat werken. Dan merk je het niet zo.

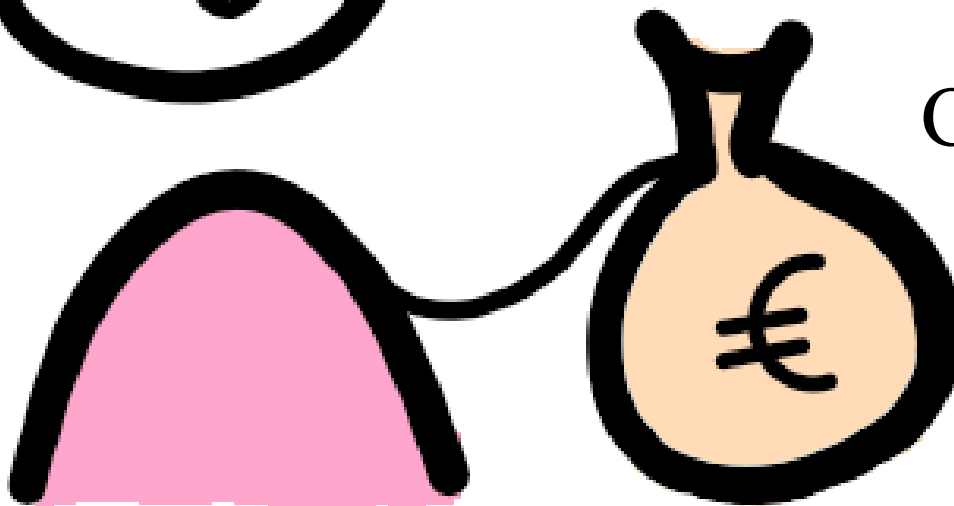
Als de leerlingen nog puf hebben, kan je ze 1 of 2 vragen stellen. Bijvoorbeeld wat zij ervan vinden om steeds een klein stukje van hun zakgeld te sparen zodat ze niet meer hoeven te werken als ze oud zijn. En wat zou er gebeuren als je pas heel laat begint met sparen voor je pensioen? Misschien heb je dan wel te weinig geld voor eten én leuke dingen. Of kan je pas later met pensioen.

Optionele slides

Groep 5

Optioneel voor groep 5: na slide 2 'Sparen voor later'.

Pensioen van de overheid

Als je opa en oma in Nederland hebben gewoond of gewerkt krijgen ze later ook pensioengeld van de overheid. Dat heet AOW.

Van belang is dat de leerlingen begrijpen dat hun opa en oma niets hoeven te doen voor het pensioen van de overheid. Ze hoeven er niet voor te sparen en krijgen iedere maand pensioengeld van de overheid op hun bankrekening gestort. Vaak is dit niet genoeg om hun eten en huis van te betalen.

Daarom is die andere pensioenpot ook heel belangrijk. Dat is de pot met geld waarvoor je opa en oma hebben gewerkt. Die zit achter slot en grendel bij een pensioenuitvoerder.

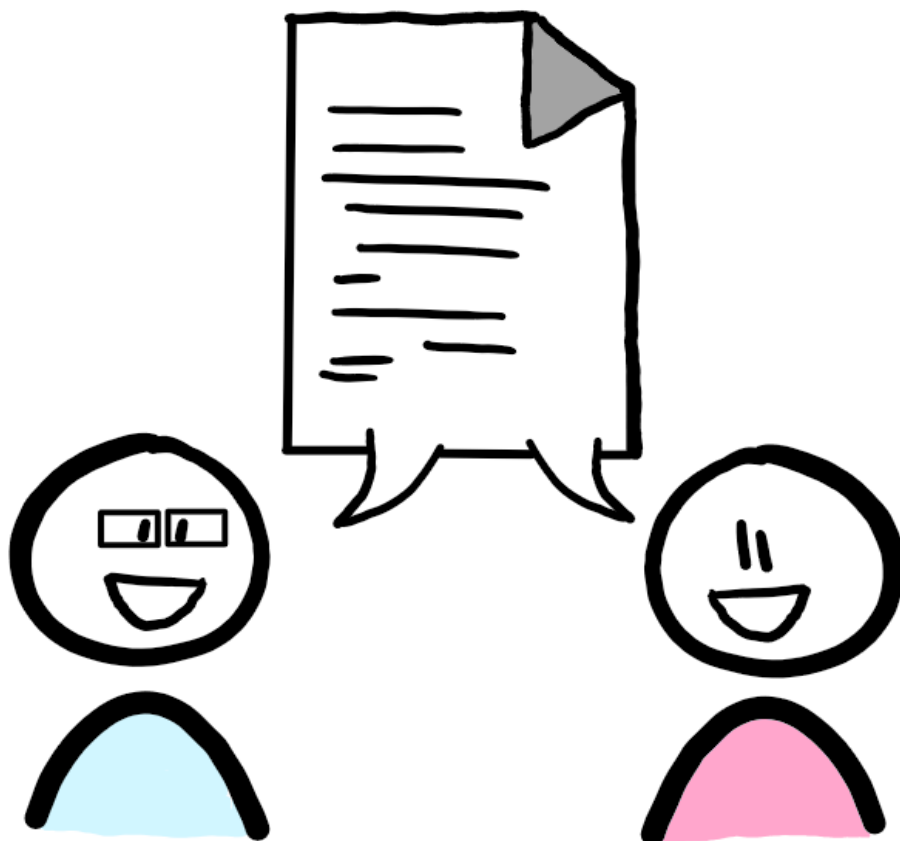
Optioneel voor groep 5: na slide 6 'werken voor je pensioengeld'.

Vragen om pensioengeld

Niet iedere baas betaalt voor pensioen. Als een baas het niet geeft, moeten je ouders erom vragen! Soms geeft 'ie het dan toch.

Doel is dat leerlingen begrijpen dat niet iedere baas betaalt voor pensioen. Als de baas van je ouders geen pensioengeld aan hen betaalt, kan het zijn dat je ouders later langer moet doorwerken om met pensioen te gaan.

Tip aan de leerlingen: "Vraag aan je ouders of hun baas betaalt voor pensioen. Als dat niet zo is, moeten je ouders erom vragen. Dat heet onderhandelen. Gajij je ouders straks vragen, of hun baas betaalt voor hun pensioen?"

Evaluatie

Heb je een (gast)les 'Werken voor pensioengeld' gegeven? Dan zijn wij erg benieuwd naar je ervaringen met de les. Daarom willen we je vragen [dit evaluatieformulier](#) in te vullen.

Door deze QR code te scannen, kom je ook bij het evaluatieformulier:

Alvast hartelijk dank voor je medewerking en feedback!

SCAN VOOR EVALUATIE

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of in enige vorm of op enige wijze openbaar worden gemaakt, hetzij elektronisch, mechanisch, in fotokopie of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur Monique van der Poel en de illustrator Noor Holst.

Copyright © 2022

Monique van der Poel

Noor Holst